
*Н. І. Тарасова,
завідувач інформаційно-бібліографічного
відділу наукової бібліотеки
НПУ імені М. П. Драгоманова*

**НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА Б. І. АНДРУСИШИНА
У ФОНДАХ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Nominem ex operibus ejus cognosces [людину пізнають за його справами] – казали у давнину. Науковий доробок доктора історичних наук Богдана Івановича Андрусишина – понад 400 наукових праць : монографій, нарисів, статей, оглядів, навчальних видань тощо. Ювілейний біобібліографічний покажчик¹, підготовлений у Науковій бібліотеці, створений для детальнішого вивчення науково-педагогічної творчості вченого: завдяки хронологічному розташуванню матеріалу простежується динаміка авторського бачення історико-політичних подій.

Книги і статті Богдана Івановича максимально представлені у книжкових фондах та інформаційних ресурсах Наукової бібліотеки університету: електронній БД, каталогах, Репозитарії, бібліографічних посібниках (“Бібліографічний покажчик друкованих праць співробітників НПУ ім. М. П. Драгоманова”, вип. 1-12) і біобібліографічних покажчиках. Історична наука – царина талановитих, зацікавлених, сповнених наукових задумів дослідників університету, до яких належить Богдан Іванович – яскрава особистість великої творчої енергії. “Важко, майже неможливо, – писав відомий соціолог Н. О. Серно-Солов’євич, – помітити й зрозуміти правильний шлях історії, якщо робити висновки з поодиноких фактів й подій. Усвідомити її можливо тільки вивчаючи життя людства у тисячоліття й віки”.

Вивченням певних періодів історії Богдан Іванович захопився ще з юності, уважно слухаючи цікаві розповіді односельчан про події в селі, в країні, у світі. Тому й освіту свою спрямував на вивчення історії: студент історичного факультету Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького, аспірант кафедри історії СРСР. Кандидатську дисертацію захистив у 1990 році під керівництвом професора М. Д. Березовчука: “Створення та діяльність Наркомпраці України та його діяльність (листопад 1918 – серпень 1919 рр.”. В роботі вперше було розглянуто питання взаємовідносин влади і профспілок. Пізніше вийде монографія “У пошуках соціальної рівноваги: нариси історії робітничої політики українських урядів революції та визвольних змагань 1917–1920 рр.”(1995). У цей період написані також роботи, присвячені

етнодержавотворенню на українських теренах, походженню слов'ян, про Київську Русь, національно-визвольний рух на західно-українських землях, Галичину...

Дуже близька вченому тема – українська церква: її історія, діяльність, персоналії [у фонді НБ є книги: “О.Павло Олійник. Зошити. Мемуари. Щоденники” (упорядник Б. І. Андрусишин знайшов і видав цінне історичне джерело (1995); “Церква в Українській державі 1917–1920 рр. (доба Директорії УНР)” (1997); “Державно-церковні відносини: історія, сучасний стан та перспективи розвитку / Б. І. Андрусишин, В. Д. Бондаренко (2011); “Історичні зошити”, де висвітлювалися малодосліджені в історичній науці проблеми та ін.; статті: “Українська церква в оцінці Симона Петлюри”, “Директорія УНР і автокефалія української православної церкви”, “Дипломатична спроба визнання автокефальної церкви Вселенським патріархом у добу української революції”, “О політике и религии”, “Спроба реформування середньої духовної освіти у добу Директорії УНР (1918–1920 рр.)” та ін.]

“Робітнича політика українських урядів (1917–1920 рр)” (1997) – докторська дисертація, в якій автор досліджує процес формування соціальної політики державних утворень і суспільних груп, причин поразки української державності 1917–1920-х років, пов'язаної з політикою щодо робітництва. Ця тема досліджується в багатьох наукових працях (монографіях і статтях) вченого.

Окрема сторінка творчості Богдана Івановича присвячена М. П. Драгоманову. Бібліографічний покажчик “Ідеї М. П. Драгоманова в дослідженнях вчених НПУ ім. М. П. Драгоманова”, підготовлений в Науковій бібліотеці, вказує на такі статті вченого: “Михайло Драгоманов як політик та політолог”, “Віхи творчої біографії Михайла Драгоманова”, “Михайло Максимович в оцінках Михайла Драгоманова”, “Структурні елементи політичної концепції Михайла Драгоманова”, “Драгоманов”, “Людиноцентричний вимір у політичній концепції Михайла Драгоманова”, де Богдан Іванович розкриває тему “Драгоманов – політик”. Великий внесок вченого в колективній праці над створенням трехтомного видання “Михайло Драгоманов : вибрані праці у 3-х т., 4 кн.”, а також “Із наукової спадщини, кн. 1, 2” / ред. колегія: В. П. Андрущенко, Б. І. Андрусишин, В. П. Бех та ін.” – збірник найбільш відомих праць, які розкривають читачам енциклопедизм Драгоманова-вченого – історика, філолога, культуролога, публіциста, борця за ідеали прогресу і свободи в усіх її виявах, знайомить читачів із виданими роботами на Батьківщині та за кордоном, у політичній еміграції з царської Росії.

У науковому доробку Богдана Івановича певна увага приділена й краєзнавчим дослідженням. Це, насамперед, статті про рідний край: “Хоростець – значить сонячний (2003), “Село Хоростець на територіальній і міфологічній мапі України”(2004), “Від Хоростця – до України”(2004); погляд науковця : “Кожен учитель – це вже краєзнавець” (2017), “Історико-краєзнавчі компоненти соборності у топонімах України” (2005), “Участь галичан у державному будівництві УНР” (2000), “Західні українці у державному апараті УНР” (2000) та ін.

З 2006 року, після здобуття другої вищої освіти за фахом юриста, розширюється діапазон і тематика наукових праць вченого, він також читає і друкує курси лекції з історії держави і права, канонічного права, правового навчання студентів і учнів шкіл. Великим попитом користуються щорічники міжнародних наукових конференцій “Юридичні читання”, що готує факультет. Колективом факультету підготовлені монографії: “Актуальні проблеми юридичної освіти та науки в Україні” (2016), “Право і політика в освіті” (2015), “Правничо-політологічні виміри освіти: до 180-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова” (2017), “Освітня політика: філософія, теорія, практика” (2015), підручник “Основи правознавства” (2017; у співавторстві з С. О. Берендєєвим і Р. В. Губанем) та ін.

Вчений активно співпрацює з Міністерством освіти і науки України у роботі над державними стандартами з історії, правознавства, політології, тому певна увага методичним матеріалам. У співавторстві з А. М. Гузом підготовлені і видані: “Методика викладання правознавства у вищому навчальному закладі” (2011) та “Методика викладання шкільного курсу “Основи правознавства” (2008), “Історія України в художньо-літературних образах” (2000, 2014) (у співавторстві з В. Й. Борисенком) для студентів вузів та учнів.

До 20-річчя створення факультету політології та права Богдан Іванович ініціював спільну із Науковою бібліотекою університету роботу : “Інститут політології та права Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: бібліографічний покажчик друкованих праць науковців (1992–2012 рр.)²” (2012), в якому представлена науково-педагогічна і методична продукція – монографії, посібники і підручники, методичні розробки, статті у збірниках, газетах і періодичних виданнях, автореферати і теми дисертацій наукових досліджень всіх штатних співробітників факультету. Як відомо, даний покажчик – цінний матеріал для історії факультету, тому що представлений в бібліографії – він є переліком наукових досліджень і фактом наукового потенціалу кафедр, показником розвитку політологічної думки факультету університету.

Без сумніву, науковий доробок професора Богдана Івановича Андрусичина буде поповнений ще багатьма цікавими актуальними історичними розвідками.

Література:

1. Богдан Іванович Андрусичин : біобібліографічний покажчик до 60-річчя від дня народження і 45-річчя педагогічної і наукової діяльності / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Факультет політології та права ; упоряд. Н. І. Тарасова, Т. М. Галенко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 221 с., портрети. – (Серія: “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”).
2. Інститут політології та права Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : бібліографічний покажчик друкованих праць науковців (1992–2012 рр.) – до 20-річчя створення Інституту політології та права / М-во освіти і науки, молоді та спорту України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; Інститут політології та права ; Наукова бібліотека ; наук. ред. Б. І. Андрусичин ; упоряд. бібліографічного покажчика Н. І. Тарасова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 269 с.

*Г. П. Савченко,
професор Київського Національного університету
імені Тараса Шевченка,
голова Київської обласної організації
Національної спілки краєзнавців України*

ДЗВОНИ БОГДАНА АНДРУСИШИНА*

Богдан Іванович Андрусичин – людина україноцентрична. У його єстві згусток, замішаний на голосі крові роду, красі рідної землі та її багатомірової історії, громадянській позиції, відчутті відповідальності за свої дії і помисли. Здається, що це повсякчас помітно не тільки тим, хто з ним знається давно, а й тим, хто хоч побіжно знайомий з його науковою, освітньою, громадською роботою.

Де шукати коріння і підґрунтя? Звідки береться натхнення, молодечий запал, що рухають багатогранною творчістю Богдана Андрусичина? Відповідь ювіляр на це дає, нехай опосередковано, своїми здобутками і досягненнями.

У переліку наукових праць професора Б. І. Андрусичина знаходимо чимало символічних назв. Особливо це помітно, коли мова йде про духовність. У далекому 1991 році на шпальтах тернопільської газети “Вільне

* Матеріали опубліковано в: Богдан Іванович Андрусичин : біобібліографічний покажчик до 60-річчя від дня народження і 45-річчя педагогічної і наукової діяльності / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Факультет політології та права ; упоряд. Н. І. Тарасова, Т. М. Галенко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 221 с., портрети. – (Серія: “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”).